

Hyvät kuulijat

Tämä on suuri riemunpäivä. Täällä ovat paikalla kaikki seitsemän Eliasta. Tervetuloa Eliakset. Tervetuloa kaikki ystävät.

Heräte Elias Lönnrot -seuran perustamisesta tuli maanantaina 24.8.1992 Eino Leino -seuran matkalla Viroon. Vöryssä tutustuimme Kreuzwaldin kotimuseoon. Ihastuimme ja hämmästyimme. Se oli niin viihtyisä ja upeasti kalustettu koti. Museonjohtaja Siiri Toomik kertoi Kreuzwaldin yhteyksistä Lönnrotiin, joka oli ollut innoittamassa lääkärikollegaansa Viron kan-sanrunojen keräämiseen. Mieleeni jäi ajatus kuinka Kreuzwaldin esikuvaa Lönnrotia esitel-lään siinä kaupungissa, jossa hän on koko maailman arvostaman elämäntyönsä Kalevalan koko-ajana tehnyt. Onko meillä muuta Lönnrotista kuin patsas ja museon kokoelmat?

Kutsuin neuvotteluun museonjohtaja Heikki Rytköjän, Kansalaisopiston rehtorin Matti Väisäsen ja kaupungin arkkitehdin Erkki Vähämaan. Olimme yksimielisiä siitä että, tässä oli kysymyksessä vain huomaamattomuus - asia, joka oli jäänyt hoitamatta. Teimme esityksen Lönnrot-keskuksesta. Kaupunki nimesi työryhmän puheenjohtajana Heikki Rytkölä, asiantuntijana Pekka Laaksonen SKS:sta. Toimikunnan tekemät esitykset hautautuivat arkistoihin.

Toinen aloitte tehtiin 1.12.1995. Liitteenä seurasivat Kalevala-seuran, Kalevalaisten Naisten Liiton, Suomalaisuuden Seuran, Kotiseutuliiton, Kainuun Museo -yhdistyksen, Kainuun Eino Leino -seuran, Kajaanin OKL:n ja Kainuun Musiikkiopiston lausunnot. Ne olivat aloitetta, Lönnrot-keskusta puoltavia. Lisäksi Niina ja Seppo Sailo tarjosivat Alpo ja Niina Sailon Kale-valaa ja Lönnrotia koskevia kipsiveistoksia sijoitettavaksi tulevaan keskukseen. Kaupunki ei innostunut asiasta.

Elias Lönnrot -seura ry perustettiin 27.2.1996 tässä salissa. Paikalla oli 60 henkeä. Seura on valtakunnallinen, kotipaikka Kajaani Lönnrotin kaupunki. Muualla asuvilta jäseniltä on kysytty: Haluatko olla vaalimassa Lönnrot-perinnettä ja hyväksyt, että kerran Kajaaniin nousee Lönnrot-keskus? Sitä emme ole vielä saaneet, mutta olemme rakentaneet Lönnrot-verkon: Hauhola-Kaukametsä-Anttila-Patsas-Karolineburg-Paltaniemi.

Elias Lönnrot-seura pyrkii huolehtimaan siitä, että Lönnrotista ja hänen työstään kerrotaan tutkittua Lönnrot-tietoa. Tämän työn kannalta oli arvokasta, että OKL:n yhteyteen perustettiin Lönnrot-instituutti, joka julkaisi alan kirjallisuutta ja jakoi tietoa. Arvostamme siis tutkimusta.

Vuosittain olemme kutsuneet Vuoden Eliakseksi henkilön, joka on tutkinut tai työllään muuten edistänyt Lönnrot -tietoutta. Tässä meillä on nyt valiojoukko, ei kilpalaulannassa, vaan jokainen katsomassa asioita omasta näkökulmastaan. Nyt yhteistyökumppanina on ollut Kajaanin Yliopistokeskuksen Kulttuuriteollisuuden maisteriohjelma.

Haluamme kertoa Lönnrotista kansanomaisella tavalla. Siksi olemme järjestäneet Kohtuuden ystävien pitoja Kajaanissa ja Helsingissä kahdeksan kertaa. Kevyempien esitysten lisäksi ohjelmassa on ollut varsin arvovaltaisia puhujia kuten Suomen Akatemian pääjohtaja Reijo Vihko ja kansliapäällikkö Jaakko Numminen ja tietenkin meidän Eliaksiamme.

Runoviikon aikana järjestetään vuosittain Syntyjä syviä -tilaisuus. Silloin avataan joku unohduksiin jäänyt tieto. Tänä vuonna 8.7.2006 Sari Kaasinen laulaa, soittaa ja kertoo Kantelettaren naisten kyvystä tuntea rakkautta ja kestää myös suruja.

Elias Lönnrot-seura on järjestänyt useita matkoja: Sammattiin teimme ihan opintomatkan. Tutustuimme matkan varrella Eliakselle tärkeään Laukon kartanoon ja hänen ensimmäiseen yöpaikkaansa Hämeenlinnan I. apteekissa. Sannatissa tutkimme perusteellisesti Lönnrotin lapsuuden ja vanhuudenhistoriaa kunnanjohtajan Pöykkimiehen opastuksella. Toinen Sannatin matka oli 2002 Lönnrotin 200-vuotisvuotisjuhliin.

Värmlannin matkalla tutustuimme Metsäsuomalaisten kotiseututaloon. Esimerkkinä Lönnrot-

keskukselle. Siellä oli myös Karlstadin yliopiston ja Lönnrotin instituutin yhteinen seminaari.

Firenze-Siena matkalla veimme kukkia lidan - Lönnrotin tyttären haudalle. Koko matkan ajan kuuntelimme Pekka Lounelan kertomana mielenkiintoista tarinaa Lönnrotin perhe-elämästä.

Olemme pääasiallisesti keskittyneet Lönnrotin elämän vaiheisiin ja tutkimukseen, tulevaisuudessa pitäisi laajentaa ohjelmaa koskemaan Lönnrotin Kalevalaa ja kansanrunoutta, koska tämän päivän ihminen on vieraantunut Kalevalan kielestä. Sitä ei aina edes ymmärretä. Opimmehan vieraita kieliä, miksi emme oppisi historiamme kieltä. Tämän päivän viimeinen esitelmä käsittelee kansanrunoutta.

Kiitän uskollisia jäseniämme, tukijoita ja yhteistyökumppaneitamme. Kiitän esiintyjiä ja myös teitä kaikkia, jotka olette tulleet seuraamaan seminaarin esityksiä.

Tuulikki Yli-Lonttinen

- Pitojen historia1) 28.10.1995 KKN Kajaani
- 2) 28.11.1997 Kajaani
- 3) 26.11.1998 Kajaani Kasvatustieteen päivien professoreille,
puheenvuoro Reijo Heikkinen
- 4) 23.01.1998 Helsingin Suomalainen klubi Petäjäiset. Jaakko Numminen, Pekka
Laaksonen ja Vesa Kaikkonen; Kouon Froua
- 5) 26.01.2001 Helsingin Suomalainen klubi Jäkäläiset. Puheenvuorot: Suomen Akatemian
pääjohtaja Reijo Vihko, Laak-sonen ja Majamaa
- 5) 06.03.2001 Kajaani, Karolineburg Sammattilaiset, Vienan-matkalaiset
- 6) 03.06.2001 Kajaani, Karolineburg Sammatin kunnan vierailu, Jäkäläiset
- 7) 31.10.2003 Kajaani Kekri-pidot, Pirkko Nuolijärvi
- 8) 08.04.2006 Kajaani, Karolineburg Kohtuuden ystävien pidot, seuran 10-vuotisjuhla